

ДЕМОКРАТИК ИЖТИМОЙ ДАВЛАТ ВА АДОЛАТЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ — АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги партия фракцияси раҳбари Наримон Умаровнинг Ўзбекистон «Адолат» СДП VIII қурултойидаги маърузаси

◀ (Давоми. Бошланиши 2-бетда).

Бу борада биз жамиятимизда учраб турадиган баъзи муаммоларни бартараф этиш учун аниқ таклифларни илгари сурамиз.

Жумладан, бугунги кунда айрим тадбиркорлар қўл остида ишлайдиган ходимлар учун зарур ижтимоий, технологик, таълим шароитларини яратмаганликларига гувоҳ бўлишимиз мумкин. Баъзи ҳолларда иш берувчи ва ходим ўртасидаги муносабатлар меҳнат шартномаси тузилмасдан «яширин иқтисодиёт» тамойиллари асосида олиб борилмоқда. Натижада ходимлар тадбиркор билан муносабатда ҳуқуқсиз ҳўлиб қолапти, тадбиркорлар уларни хоҳлаган пайтда ишдан бўшатилари мумкин, ходимларнинг пенсия ёшига етганда қилган меҳнатлари яраша нафақа олишлари қафолатланмаган.

Шундан келиб чиқиб, биз иш берувчи ва ходим ўртасидаги муносабатларда ходимнинг ҳақ-ҳуқуқларини тўлақонли таъминлаш, у билан меҳнат муносабатларини расмийлаштирмагани, ходим меҳнатига ҳақ тўлаш, ижтимоий сўғурта қилиш, пенсия таъминоти талабларига риоя қилмагани ва уларни бузганлиги учун иш берувчилар жавобгарлигининг кучайтирилиши билан бирга, жавобгарликнинг муқаррарлигини таъминлаш тарафдоримиз.

Биз аҳолининг барча ижтимоий қатламлари ўз вақтида, мунтазам, сифатли тиббий хизматдан фойдаланишини таъминлаш тарафдоримиз. Шу маънода, мустақиллик йилларида Давлат бюджетидан солиқни сақлаш соҳасига йўналтирилган маблағлар улуши салкам 2 баробар ошганлиги, амалга оширилган ислохотлар ва уларнинг натижалари, эришилган улкан марраларни эътироф этган ҳолда, ушбу соҳани янада ривожлантириш муҳим аҳамият касб этади, деб биламиз. Зеро, халқи, фарзандлари соғлом ва баркамол мамлакат кучли ва қудратлидир.

Аҳолининг кенг қатламларига кўрсатиладиган тиббий ёрдам сифатини янада ошириш, мактаб ва мактабгача таълим муассасалари доирасида болалар-

ни тиббий хизматлар билан таъминлаш тизимини кучайтириш, дори воситаларининг ноқонуний айлиниши, қалбақлаштирилган ва сифатсиз дори воситалари сотилишининг олдини олиш, скрининг ва перинатал марказлари, аёллар тиббий маслаҳатхоналари, туғуруқ мажмуалари, гинекология ва патронаж хизматлари фаолиятини такомиллаштириш масалалари эътиборимиз марказида бўлади.

Бугунги кундаги мавжуд баъзи чекловлар туфайли мамлакатимизнинг тиббиёт соҳасидаги салоҳиятидан тўлиқ фойдаланилмапти, фуқаролар айрим тиббий муолажаларни ўтказиш учун ҳам хориждаги тиббиёт муассасаларига мурожаат этишга мажбур бўлмоқдалар.

Бу эса аҳолининг асосий қисмини замонавий ва сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш хизматларидан маҳрум этмоқда, мамлакатимиз тиббиёт соҳасининг илгор жаҳон тажрибасидан ортда қолишига, юқори малакали врачларнинг хорижда ишлашига, қолаверса, валютанинг четга чиқиб кетишига замин яратмоқда.

Шу сабабдан, биз аҳоли ўртасида талаб юқори бўлган тиббиёт муолажаларига, хусусан, трансплантологияга, ЭКУ (экстракорпорал уруғлантириш) ва бошқа замонавий тиббий хизматларга рухсат бериш тарафдоримиз. Қолаверса, хорижнинг етуқ тиббиёт марказлари билан ҳамкорлик ўрнатишга, чет эл врачларини Ўзбекистоннинг тиббий муассасаларида жароҳлиқ операциялари ўтказиш амалиётини кенгайтиришга, уларни доимий асосда ишга таклиф қилиш орқали миллий мутахассисларимизнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор қаратамиз.

Биз хотин-қизларнинг жамият сиёсий ҳаётидаги фаоллигини ошириш, уларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш борасидаги кенг қўламли ислохотларни босқичма-босқич давом эттириш тарафдоримиз. Хотин-қизларнинг янада чуқур билим ва касб маҳоратига эга бўлишлари учун кенг имкониятлар яратиш, меҳнат бозорида уларга имтиёзлар бериш, иқтидорли

ҳамда юқори малакали, юксак интеллектуал салоҳиятга эга бўлганларини давлат бошқаруви органларининг барча соҳаларига ва бўғинларига жалб қилиш масалаларига устувор вазифалар сифатида қараймиз.

Биз, шунингдек, **уй-жой сотиб олиш ва қуриш** учун ипотека кредитлаш жараёнини такомиллаштириш ва фойзаларини оптималлаштириш, **уй-жой-коммунал комплекси ишини янада яхшилаш**, аҳоли учун белгиланаётган коммунал тўловлар миқдорини доимий назоратда тутиш, бу соҳаларда аҳолига хизмат кўрсатадиган муқобил ташкилотлар ўртасидаги рақобатни ошириш тарафдоримиз.

Ҳурматли делегатлар!
Биз замонавий, юқори интеллектуал кадрлар — жамият барқарор ривожланишининг қафолати, деган гоёга таянган ҳолда, таълим соҳасига алоҳида эътибор қаратамиз.

Бугун биз XXI асрда — интеллектуал меҳнат бирламчи аҳамият касб этаётган глобаллашув ва интернет асрида, жаҳон бозорида рақобат курашининг миқдоси ва кескинлиги тобора ортиб бораётган бир даврда яшаётганимизни ҳеч қачон унутмаслигимиз зарур.

Шу маънода, инсон капитали мамлакатнинг муҳим миллий бойлигидир ва биз унинг ҳар томонлама қўлайиши ва тараққий этиши, замонавий фикрлайдиган, интеллектуал ривожланган, профессионал тайёргарликка эга, мамлакатимизни модернизация қилиш ва демократик жамият қуриш йўлидаги мураккаб ва кенг қўламли вазифаларни ҳал этишга қодир бўлган, юртимиз ва халқимиз манфаатларига садоқатли янги авлод кадрларини тайёрлаш масаласи принципиал ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга, деб биламиз.

Афсуски, ҳозирда таълим соҳасида ютуқлар билан бир қаторда, айрим камчилик ва муаммолар ҳам кўзга ташланмоқда.

Хусусан, бугунги кунда олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишда квоталарнинг мавжудлиги сабабли аҳолининг олий таълим билан қамраб олинмиш даражаси, бор йўғи, 9 фоизга

тенг. Бизнинг фикримизча, бу етарли эмас.

Модомики, биз ўз олдимишга санати юқори ривожланган, иқтисодиёти фан-техника ютуқлари ва инновацияга асосланган, демократик, ҳуқуқий давлат қуришни мақсад қилиб қўйган эканмиз, олий мактабларни тамомлаган, замонавий билимга, кенг дунёқарашга эга малакали кадрларни кўпроқ тайёрлашга эътибор қаратишимиз лозим. Чунки олий таълимга эга инсон давлатдан иш сўраб, ёрдам кутиб ўтирмайди, балки ўзининг ташаббускорлиги, зукколиги ва ундабуронлиги, янгиликка интилувчанлиги билан янги иш ўринлари яратади, мамлакатнинг ривожланишида фаол иштирок этади.

Юқоридагиларни инобатга олган ҳолда, биз аҳолининг олий таълим билан қамраб олинишини кенгайтириш, қолаверса, таълим ва тарбия соҳасида узвийликни таъминлаш мақсадида қўйидаги масалаларни устувор вазифалар сирасига киритамиз:

— халқ таълими тизимидаги ислохотларнинг давоми сифатида педагогуаллилар меҳнатини рағбатлантириш, ўқитувчилик касби нуфузини ошириш, умумтаълим мактабларида ижтимоий адолат ва тенглик тамойилларининг қарор топишига эришиш, синфлардаги ўқувчилар сонини оптималлаштириш, электрон ўқув-таълим дастурлари ва мультимедиа маҳсулотлари миқдори ва сифатини ошириш, таълим муассасаларида тиббий хизмат даражасини юксалтириш;

— келажақда мамлакатимизнинг ривожланган давлатлар қаторидан муносиб ўрин эгаллашни таъминлаш, «инновацион ва билим иқтисодиёти»га ўтиш эҳтиёжлари ҳамда аҳолининг демографик ўсиши ва бошқа жараёнларни инобатга олиб, меҳнатга лаёқатли аҳолининг олий таълим билан қамраб олинганлигини босқичма-босқич ошириб бориш, давлат ва хусусий сектор маблағлари эвазига таълим грантлари ажратилиши тизимини такомиллаштириш;

— олий таълим муассасаларига қабул қилишдаги квоталар тизимини қайта кўриш ва иқтидорли ёшларни

таълим олиш сифатини ошириш, таълим сифатига қўйилаётган талабни кучайтириш;

— хорижий олий таълим муассасаларини тамомлаган олий таълимга эга фуқароларимиз дипломларини нострификациядан ўтказиш тизимини соддалаштириш. Хусусан, халқаро ташкилотлар томонидан ҳар йили дунёда энг илгор деб топиладиган олий таълим муассасаларининг дипломларини автоматик равишда нострификациядан ўтказиш;

— худудларнинг муайян иқтисодий иختисослашувидан ва устуңликларидан келиб чиққан ҳолда, пойтахтда жойлашган олий таълим муассасаларини тегишли худудларга босқичма-босқич кўчириш;

— олий таълим муассасаларини корпоратив турдаги олий таълим муассасаларига айлантириш орқали уларнинг соҳавий иختисослашувини кучайтириш;

— ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш корхоналари ва бирлашмаларининг инновацион фаолиятини рағбатлантириш, илмий изланиш ва ишланмалар рақобатдошлигини кучайтириш;

— меҳнат ресурсларининг иш берувчи ва бозор талабларига тезроқ мослашишига қўмақлашиш мақсадида қисқа муددатли ўқувларни ташкиллаштирувчи давлат ва нодавлат касб таълими тизимини янада ривожлантириш.

Азиз партиядошлар!

Бугунги мураккаб ва таҳликали замонда ташқи сиёсат масалалари, шубҳасиз, муҳим аҳамиятга эгадир. Биз тинчликпарвар, прогрессив ташқи сиёсатни миллий манфаатлар устуворлиги сифатида баҳолаймиз.

Ўзбекистоннинг дунё ҳамжамиятига интеграциясини янада чуқурлаштириш, халқаро ташкилотлар фаолиятидаги иштирокини кучайтиришнинг долзарб вазифа, деб биламиз.

Биз Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсий фаолияти концепциясига асосланиб, жаҳон ҳамжамияти билан икки томонлама ва кўп томонлама алоқаларни миллий манфаатларимиздан келиб чиқиб ривожлантириш тарафдоримиз.

Биз бундан кейин ҳам мамлакатимизнинг халқаро майдондаги нуфузини янада ошириш, ҳеч қандай ҳарбий блокларга ва коалицияларга қўшилмаслик, ҳарбий мақсадларни назарда тутувчи ҳаракат ва ташкилотлар билан алоқа ўрнатмаслик, Ўзбекистоннинг хорижий давлатлар билан сиёсий, иқтисодий, гуманитар алоқаларини мустаҳкамлаш тарафдоримиз.

Мамлакатимизнинг миллий манфаатларини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлган Марказий Осиё минтақаси Ўзбекистон ташқи сиёсий фаолиятининг асосий устувор йўналиши ҳисобланади.

Биз халқаро демократик жамиятнинг БМТ тизимини кучайтиришга йўналтирилган сай-ҳаракатларини янги демократик дунёвий ҳамжамият яратиш томон ташланган муҳим қадам сифатида қўллаб-қувватлаймиз. Бундан кейин ҳам ядро қуролсиз дунё, Марказий Осиёда ядро қуролдан холи худуд барпо этиш гоғларини илгари суришни давом эттираемиз.

Шу билан бирга, БМТнинг Барқарор ривожланиш дастури доирасидаги ижтимоий ва гуманитар лойиҳаларини амалга оширишда ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш устувор вазифамиздир. Ушбу масалаларни ҳал қилишда БМТнинг иختисослаштирилган институтлари (ЮНЕП, ХМТ, Тараққиёт дастури ва бошқалар) билан ҳамкорликни кенгайтириш ва ижтимоий соҳага доир дастурларни ҳамкорликда амалга оширишда фаол иштирок этишни қўллаб-қувватлаймиз.

Ҳурматли қурултой иштирокчилари!

Мамлакатимизда кучли фуқаролик жамияти бунёд этишдек кенг қўламли мақсадларимизни амалга оширишда бўлажак сайловни юқори ташкилий ва сиёсий даражада, демократик халқаро стандартлар асосида ўтказиш учун барчамиздан фидойилик, уюшқоқлик ва катта масъулият талаб этилади.

Ўйлаймизки, бу жараёнда ҳаммамиз бир тан, бир жон бўлиб, партияимизнинг муносиб қатнашишини таъминлаймиз.

Эътиборингиз учун раҳмат.

АДОЛАТ – ҲАР БИР ИНСОН УЧУН!

НАРИМОН УМАРОВГА ОВОЗ БЕРИНГ!

